

Emílie Mrazíková

Böhmisches Dörfer – Neubelichtet

MAGnEUROPA 4/2018

„Böhmisches Dörfer“, sind in der deutschen Sprache geflügelte Worte für etwas Verdecktes, Unbekanntes, nicht ganz Fassbares für Außenstehende bei unseren tschechischen Nachbarn. Die 1946 geborene und in Děčín lebende Photographin Emílie Mrazíková gewährt uns „neubelichtet“ einen Einblick in Eigenarten, Besonderheiten, kulinarische Genüsse und Traditionen.

Undenkbar ist die tschechischen Küche ohne Knödel in vielfältigen Variationen, undenkbar ein Weihnachtsfest ohne Karpfen, der somit eine große wirtschaftliche Bedeutung hat. Hausgemachte Obstbrände, vor allem Slivovice, sind ein beliebtes Getränk in Böhmen und Mähren bei Verkostungen, Feierlichkeiten, bei Tanz und Gesang.

UTOPENCI – ist eine sauer eingekochte Wurstspezialität, in einem mit Salz und Zucker angereicherten Wasser-Essig-Sud, meist mit Zwiebeln, Lorbeer, Pfeffer, Piment und Chilli verfeinert. Die Erfindung der UTOPENCI wird dem Wirt und Müller Šamánek aus Beroun zugeschrieben, der bei der Reparatur seines Mühlrades ertrunken sein soll. Ein Grundrezept, von jeder böhmisch-mährischen Hausfrau nach eigenem Gustus abgewandelt, verfeinert und verschärft, möchten wir dem geneigten Leser mit auf den Weg geben. Die in Scheiben geschnittene Wurst wird mit rohen Zwiebelringen in ein großes Glas geschichtet und mit dem aufgekochten gewürzten Sud übergossen. Im geschlossen Glas lässt man nun alles vier bis sieben Tage im Kühlschrank ziehen. Guten Appetit. Allerdings schmecken die UTOPENCI doch am besten in einer böhmischen Kneipe zum Bier.

70 Prozent der Tschechen sollen leidenschaftliche Pilzsammler sein. Man redet von einer Pilz-Supermacht.

In reich verzierten Nationaltrachten treffen sich unsere Nachbarn auf Volksfesten, sie feiern, trinken, tanzen. Die Osterrute, ein geflochtenes Bündel aus Zweigen mit farbigen Bändern verziert, ist ein Symbol des tschechischen Osterfestes. Am Ostermontag ziehen junge und alte Männer von Haus zu Haus. Sie peitschen, natürlich liebevoll, mit der Rute den Hinterteil von Mädchen und Frauen und erhalten dafür bemalte Eier, Süßigkeiten, Schnaps und andere alkoholhaltige Getränke.

Wanderer treffen sich oft an romantischen Orten an einem Lagerfeuer, zu einem abendfüllenden Unterhaltungsprogramm. Meist startet man diese TREMPŠKÝ POTLACH mit der Aufführung einer Flagge, entzündet danach das Lagerfeuer, singt die eigene Wanderhymne und erinnert sich an die verstorbenen Kameraden. TREMPŠKÉ PÍSNĚ sind eine spezifische Art tschechischer Volkslieder. Die Wanderbewegung, inspiriert von Pfadfindern und vom amerikanischen „Wilden Westen“, entwickelte sich als romantische Strömung nach der Gründung des Staates der damaligen Tschechoslowakei.

Chalupáři (Datschenbesitzer), chataři (Wochenendhausbesitzer), flüchten oft am Freitag aus den Städten in ihre Datschen und Ferienhäuser. Dies ist ein typisch tschechisches Phänomen. Man konnte in den 50er Jahren, in den nach dem Krieg entvölkerten Gebieten im Lausitzer Gebirge, sehr günstig Häuser und Hütten erwerben. Somit besiedelten nicht Bauern, sondern Datschenbesitzer, das Land neu. Teilweise entstanden sogar ganze Hüttenkolonien.

„Česká vesnice“ (obdoba výrazu španělská vesnice), je v německém jazyce okřídeným slovem pro něco skrytého, neznámého, ne zcela pochopitelného pro nezasvěcené u našich českých sousedů. Fotografka Emílie Mrazíková, nar. 1946, žijící v Děčíně, nám poskytla v novém světle pohled na zvláštnosti, zajímavosti, kulinářské požitky a tradice.

Českou kuchyni si nelze představit bez knedlíků v nejrůznějších podobách, bez kapra o vánočních svátcích, který má tímto i velký hospodářský význam. Po domácku vyráběné ovocné pálenky, v čele se slivovicí, jsou oblíbeným nápojem v Čechách a na Moravě při degustacích, oslavách, při tanci a zpěvu.

UTOPENCI – uzenářská specialita, buřty naložené ve sladko-kyselém láku společně s cibulí, bobkovým listem, pepřem, novým kořením a chilli. Vynálezcem UTOPENCŮ je zřejmě hospodský a mlynář Šamánek z Berounska. Název údajně vznikl kvůli Šamánekově utonutí při opravě mlýnského kola, anebo kvůli „utopeným“ buřtům. Chtěli bychom Vám předat základní recept na utopence, který je také velice oblíbeným pokrmem a každá česká i moravská hospodyňka si jej upravuje podle svého gusta a libosti. Na plátky nakrájené buřty se navrství do velké sklenice společně s na kolečka nakrájenou syrovou cibulí a zalijí se vařícím kořeněným lákem. Utopence necháme uležet v zavřené sklenici v lednici asi 4-7 dní. Dobrou chuť. Nejlépe však utopenci chutnají v české hospodě k pivu.

Až 70 procent Čechů je údajně vášnivými houbaři. Sama Emílie Mrazíková hovoří o houbařské supervelmoci.

Naši sousedé se scházejí k příležitosti lidových oslav v bohatě ozdobených krojích, veselí se, popíjejí, tancují. Velikonoční pomlázka, upletený svazek větiček s barevnými stuhami, je symbolem českých Velikonoc. Na Velikonoční pondělí chodí mladí i starí muži od domu k domu a šlehají mladá děvčata a ženy (samozřejmě láskyplně) po zadku. Dostávají za to malovaná vajíčka, sladkosti, pálenku a jiné nápoje.

Turisté se často setkávají na romantických místech kolem táboráku k celovečernímu zábavnému programu. Tyto setkání se nazývají TREMPISKÝ POTLACH. Nejčastěji začínají vyvěšením vlajky, následně se zapálí táborový oheň, zpívá se trempská hymna a vzpomíná se na zenu kamarády. TREMPISKÉ PÍSNĚ jsou specifické písničky české lidové tvorby. Trempská hnutí, inspirovaná skautingem a americkým Divokým západem, se rozvinula po vzniku tehdejšího Československa jako touha mladých po romantice.

Chalupáři a chataři utíkají v pátek z měst na své chalupy a víkendové domy. Je to typický český fenomén. V 50. letech se daly pořídit velice levně domy a chaty, které se nacházely ve vylidněných oblastech Lužických hor. A tak zemi nově neosídliši sedláči, nýbrž majitelé chalup. Částečně tak dokonce vznikly celé chatařské kolonie.

Vernissage: 26. Oktober 2018 um 19:00 Uhr

Ausstellungsdauer: 26. Oktober bis 07. Dezember 2018

Galeriebeirat: Simon Wolf und Holger Wendland

Redaktion und Kurator: Holger Wendland

Bildredaktion: Matthias Jackisch

Übersetzung: Iva Houfová

Galerie nEUROPA

Kultur Aktiv e. V.

Bautzner Straße 49

01099 Dresden

E-Mail: galerie@kulturaktiv.org

www.kulturaktiv.org

